

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a ... legfőbb ügyészségi ügyész által képviselt felperesnek (felperes címe) a ... jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe) ellen környezetveszélyeztető tevékenységtől való eltiltás iránt a Szombathelyi Városi Bíróság előtt 15.P.20.875/2008. számon megindított, és a Vas Megyei Bíróság 2010. július 8-án 8.Pf.20.405/2010/9. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 87. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2011. május 19. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az alperes a felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A ... külterületi hrsz-on nyilvántartott ingatlanon lévő szennyvíztisztító telep bejegyzett tulajdonosa 1997. április 18. óta az alperes, aki a ... és térsége szennyvízelvezető és tisztító rendszert üzemelteti. ... város,, és ... község 2004-ben kötött üzemeltetési szerződést az alperessel a szennyvíztisztító telep üzemeltetéséről. 2003 - 2004. évben ... és ... község lakói is rákötöttek a szennyvíztisztító hálózatra, ennek szennyvize szintén a ... telepre került. A ... Felügyelőség 2005. április 20-án kelt határozatával bírságot szabott ki az alperesre mint kibocsátóra a 2004. évi üzemi időszakban a ... folyóba kibocsátott szennyvízmennyiség és a határértéken felüli szennyező anyag tartalmának alapulvételével.

A telepre irányadó kibocsátási határértéket legutóbb a 2006. július 21-én jogerős hatósági határozat módosította. A 2005. július 7-i perindítás óta eltelt időben is sor került kibocsátási határérték túllépésekre, melyek folytatódtak a per időtartama alatt is. A felügyelőség 2007. június 18-i határozatával ismételen megbírságolta az alperest.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a ... szennyvíztisztító telepen az előírt határértéket meghaladó káros anyag tartalmú szennyvíz kibocsátásától.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy néhány esetben határértéket meghaladó mennyiségű szennyező anyagot tartalmazó tisztított szennyvizet bocsátott ki, de az nem veszélyeztette a környezetet, és nem felróható neki a határérték túllépés. Ez utóbbi betartása csak a már engedélyezett vízjogi létesítési engedéllyel megvalósítandó kapacitásbővülés után lehetséges.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (Ktv.) 4. § 11. pontjára, 101. § (3) bekezdésére és 109. § (2) bekezdésére utalással azzal érvelt, hogy a környezetveszélyeztetéstől történő eltiltásra csak jogellenes magatartás azaz tevékenység (és nem mulasztás) alapján kerülhet sor. Az alperes ugyan nem vitatta, hogy határértéket meghaladó szennyvizet bocsát a környezetbe, de mivel a szennyvíz megfelelő tisztítására fizikailag nem képes, nincs olyan jogellenes tevékenysége, melynek abbahagyása révén arra képessé válna.

A bíróság arra is utalt, hogy az alperes határértéket meghaladó szennyvíz kibocsátásának oka az, hogy ... és ... községek szennyvizének tisztítását is vállalta, ami által a telep hidraulikailag túlterheltté vált. A keresetnek helytadó döntés a környezetvédelmi felügyelőségi határozatban foglalt tisztítható vízmennyiség és az érintett települések körének a korlátozását eredményezné. Az engedélyező jogerős közigazgatási határozat a bíróságot köti. A megfelelő tisztítást biztosító fejlesztési beruházás kikényszerítésére pedig a Ktv. 109. § (2) bekezdése alapján hozandó ítélettel nincs lehetőség. Az alperes teherviselő képességének hiányára tekintettel e rendelkezés nem is lenne végrehajtható.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az alperest eltiltotta attól, hogy a ... szennyvíztisztító telepéről az előírt határértéket meghaladó káros anyag tartalmú szennyvizet bocsásson ki.

Ítéletének indokai között megállapította, hogy a hidraulikai túlterheléssel okozott környezetveszélyeztetés megvalósult, a határérték túllépés és az azzal okozott környezetszennyezés jelentős. A környezetkárosodás bekövetkeztének közvetlen veszélye fennáll. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően rögzítette, hogy az alperes a határértéket meghaladó káros anyag tartalmú szennyvíz kibocsátásával a környezetveszélyeztető magatartást megvalósította. Ezt a magatartást ugyanis az is megvalósíthatja, akinek a szennyvíztisztítás a feladatai közé tartozik, de azt nem az előírásoknak megfelelően végzi el. A határértékeket az alperes a környezetvédelmi hatóság engedélyétől és bírságolásától függetlenül

is köteles volt betartani. A bíróságnak a környezetveszélyeztetés folytán az eltiltást a kereset alapján el kellett rendelni.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes az elsőfokú ítélet indokaival egyezően előadta, hogy a Ktv. rendelkezéseinek megfelelően a mulasztásban megnyilvánuló magatartás nem szolgálhat alapul a környezetveszélyeztető tevékenységtől történő eltiltásra. Nem tanúsított olyan jogellenes magatartást, melynek abbahagyása révén a megfelelő tisztítás képessé válna. Tevékenységét jogerős hatósági határozat alapján végzi. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 4. § (2) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy a települési önkormányzatot terhelné a környezetveszélyeztetést kiküszöbölő beruházás. Az ennek elmulasztása miatti felelősség nem hárítható az alperesre. Azzal is érvelt, hogy a Vht. rendelkezései alapján a jogerős ítélet nem végrehajtható, mivel az önkormányzat helyett a szükséges beruházásokat ennek folytán sem végezheti el.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. A felperes a Ktv. 107. §-a, 109. § (2) bekezdése, 4. § 11. pontja alapján kifejtette, hogy jogosult volt a jogellenes magatartástól, (nem pedig magától a tevékenységtől) való eltiltást kérni keresetével. Az alperes az érintett települési önkormányzatokkal kötött szerződésben vállalta a szennyvíztisztítást. Önálló, a környezethasználót terhelő polgári jogi felelőssége alapján a tevékenységtől történt eltiltása megfelelt a környezetvédelmi jogszabályoknak.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A környezetveszélyeztetésért és károsításért fennálló felelősség polgári jogi alapja a Ptk. 345. § (1) bekezdésének rendelkezése, amely e felelősséget a veszélyes üzemek objektív kárfelelősségeként határozza meg. Ez a felelősség a környezethasználót (Ktv. 4. § 9. pont), tehát azt a természetes vagy jogi személyt terheli, aki a környezetnek vagy valamely elemének igénybevételével, illetve terhelésével járó tevékenységet folytat. E tevékenysége során környezetveszélyeztetést előidéző tevékenységével vagy mulasztásával tanúsíthat környezetveszélyeztető magatartást (4. § 11. pont). A jogszabályi meghatározásokból következően nem volt tehát jelentősége annak, hogy az alperes tevékenységével vagy mulasztásával valósította-e meg a keresetben sérelmezett magatartását. Adott esetben e kérdésnek azért sem volt jelentősége, mert a tevékenységgel, illetve mulasztással megvalósított veszélyeztető magatartás sajátosan keveredett: Az alperes azzal a tevékenységével valósította meg a környezet veszélyeztetését, hogy a jogszabályban, illetve a hatósági határozatban meghatározott kibocsátási határértéket meghaladó szennyvizet bocsátott a befogadó ... folyóba (4. § 25. pont). Ugyanakkor elmulasztotta a

környezetkárosodást megelőző intézkedések (4. § 15. pont) megtételét. A felperes helyesen utalt felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy az alperest e megelőző, kárelhárító intézkedések megtétele a fentieken túlmenően mint polgári jogi szerződés alanyaként szerződött üzemeltetőt szintén terhelte. Mivel a perben lefolytatott bizonyítás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a határértéket meghaladó szennyvízkibocsátás az alperesi telep hidraulikai túlterheltségére, tehát arra vezethető vissza, hogy az alperes a környezetvédelmi feltételeknek megfelelő szennyvíztisztításon túli üzemeltetést vállalt, e tevékenysége korlátozására a polgári jogi szerződések alanyaként is az alperesnek van lehetősége. Ebből következően az alperes téves indokokkal hivatkozott arra, hogy a környezetveszélyeztető tevékenység megszüntetése csak az anyagi lehetőségeit meghaladó beruházások útján valósulhat meg. A jogerős ítélet végrehajtása pedig a Vht-ban a meghatározott cselekmény végrehajtására vonatkozó végrehajtási szabályok útján kényszeríthető ki.

Összegezve: A felperes a Ktv. 109. § (2) bekezdése alapján indított keresetével megalapozottan kérte az alperes eltiltását a környezetveszélyeztető tevékenységtől. A bíróság a lefolytatott bizonyítás alapján megalapozottan állapította meg, hogy e környezetveszélyeztető állapot mind a keresetindításkor, mind a per időtartama alatt fennállt. Ebből következően a másodfokú bíróság megalapozottan és a jogszabályokkal összhangban tiltotta el az alperest az előírt határértéket meghaladó káros anyag tartalmú szennyvízkibocsátásától.

Az ismertetett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán kötelezte az alperest felülvizsgálati perköltsége viselésére.

Budapest, 2011. május 19.

dr. Kiss Mária tanácselnök, előadó bíró s.k., dr. Rédei Anna bíró s.k., dr. Puskás Péter bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző